

csot akarták hétfőn este végrehajtani, amelyre már hónapok óta készülnek és amely a mai osztrák kormány és elsősorban Ramek kancellár és Schober rendőrfőnök ellen irányul. Ezek az egyesületek minden intézkedést megtettek a maguk körében arra nézve, hogy hétfő este a hatalmukba kerítsék a fontosabb középületeket, postát, táviróhivatalt, a rendőri laktanyákat és az általános zavar közben, a szélsőjobb oldali frakciókat juttassák a kormányzékbe. Minden előkészületet megtettek arra is, hogy Seipel prelátust, a volt kancellárt, aki jelenleg, bibornoki kinevezése érdekében, Párisban tartózkodik, kedd estére táviratilag hazahívják.

A rendőrség, amelynek most már kezei között vannak az összes erre vonatkozó bizonyítékok, a legerélyesebb eszközökkel fojtja el a tervezett puccsot. A cionista kongresszus ülésének zavartalan lefolyása annál is inkább biztosítottnak látszik, mert egy esetleges újabb zavargás ismét tápot adhatna a kormányellenes mozgalmaknak, amelyeknek elnyomása pedig a józanul gondolkodó egész osztrák népnek elsőrendű érdeke.

A magyar ébredők keze benne volt a tüntetéseken?

A tüntetéssel kapcsolatban ma olyan táviratok érkeznek Budapestről, amelyek azt akarják bizonyítani, hogy a bécsi horogkeresztesekkel teljes mértékben együtt működtek a budapesti ébredő egyesületek is. Az ébredőklubban, ahol nyáron nem igen szokott senki megfordulni, napok óta nagy forgalom észlelhető. Az egyesület titkárságában nagy tárgyalások folytak. Az egyesület tagjai néhány nappal ezelőtt körlevelet kaptak, amely a következőképpen hangzik:

„Kedves Bajtárs! Osztrák testvéreink elhatározták, hogy e hó 17-én tiltakozó gyűlést rendeznek a cionista kongresszus ellen. A gyenge osztrák kormány a tényleg uralkodó vörösök nyomása alatt nemcsak hogy megengedte a konferenciát, de védelmet is biztosított számára. A cionista kongresszus megtartása nem csupán osztrák ügy. A kongresszus Bécsben való összehívásával a zsidóság azt akarja megmutatni, hogy világhatalomra való törekvése nem bűnült meg, hanem zsidók és vörösök kéz a kézben haladnak a cél felé. A magyar kereszténység a zsidóságnak ezt a kihívó magaviseletét nem nézheti tétlenül. Kötelességünk résztvenni osztrák testvéreink törekvéseiben. Eppen ezért jó néven vennénk, ha Ön, akinek hitbuzgalmát jól ismerjük, nem restelné a fáradságot, hogy felutazzon Bécsbe, ahol résztvegyen osztrák testvéreink mozgalmában. Közlebbi felvilágosítás kapható az egyesület titkárságánál, ahol a beutazási engedélyek is megszerezhetők. Fel Bécsbe! A cionista kongresszusnak nem szabad megtörténnie. Bajtársi üdvözlettel az Ébredő Magyarok Egyesülete.“

A magyar kormány cáfolja, hogy az ébredő mozgalmakhoz valami köze volna és hangsúlyozza, hogy a maga részéről mindent megtesz, hogy az antiszemita tömegeknek Bécsbe való utazását meggátolja, mivel főcélja az Ausztriával való jóviszony fenntartása.

Bécs, augusztus 18. Az osztrák kormány a késő éjjeli órában kiadott kommunikációjában megcáfolja azt a híresztelést, mintha a hétfő esti tüntetés éle a kormány ellen irányult volna és azt csupán a cionista kongresszus szétrombaltására megkísérelt felelőden agitációnak minősíti.

Ma márveszi hivatalos fa-, vas- vagy réz-
butort, zongorát
szár venni, ne Marosvásárhelyre és tekintse sajtójára az újat
SZÉKELYI RÉTI
SZÉKELYI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. Butortermék, szertalások furnúrtechnikáit legelőcsőbben itt szerezhetők be

Miljukov tiltakozik az Oroszország elleni fegyveres intervenció gondolata ellen

„A fegyveres intervenció csak káoszt és anarchiát idézne elő“

(Páris, augusztus 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kétségtelen, hogy a jelenkor legfőbb problémája a kommunista propaganda elleni harc, az újjáéledő Németország agresszivitása elleni küzdelem és a gyarmatok s az ébredő Kelet problémája. A nyugateurópai nagyhatalmak a szovjetek elismerése útján akarták megoldani az első kérdést és egyben szerződéseket kötöttek a kommunista propaganda megakadályozására. Ez azonban nem járt eredménnyel és ma, különösen Anglia az, amely fegyveres intervencióval próbálkozik a szovjet ellenében. Ez a hangulat visszhangra talált francia katonakörökben is, de csak kis mértékben. Egy francia admirális haditervet is dolgozott ki, amely nem annyira a szovjetek, mint inkább az orosz állam ellen irányul. Ez a terv nagy nemtetszéssel találkozott, mert nemcsak, hogy nem oldja meg a kérdést, hanem biztos kudarcra is jár.

Érdekes, hogy az orosz ellenforradalmárok legszimpatikusabb, mert legdemokratikusabb vezetője,

Miljukov egyik nyilatkozatában az intervenció el len szól, még pedig elég erőyes hangon. A nyilatkozat így hangzik:

— Üdvözöltük Európa csatlakozását a bolsevikiekben, azt a csatlakozást, amelyet már akkor megjósoltuk, amikor Oroszország de jure elismerése ellen harcoltunk, de a fegyveres intervenciót csak annyiban üdvözölhetjük, amennyiben izolálni lehetne a szovjetkormányt az orosz néptől. Ott, ahol ez nem lehetséges, ott, ahol a nép érdekei szorosan egybe vannak kapcsolva a kormány érdekeivel, ott nem tehetünk egyebet, minthogy támogatjuk az orosz kormányt. Ezekben az esetekben „összeszerített fogakkal“ bár, de erőyesen fogjuk védeni a bolsevikieket, mert tulajdonképpen nem is őket védjük, hanem az orosz népet.

— Ma úgy áll a helyzet, — fejezte be nyilatkozatát Miljukov — hogy az Oroszország elleni fegyveres intervenció csak káoszt és anarchiát idézne elő anélkül, hogy valami pozitív eredményt tudna elérni

Októberben keleti mintavásárt rendeznek Tel-Avivban

(Tel-Aviv, augusztus 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az itteni kereskedelmi és iparkamara nagyszabású keleti áramintavásárt fog rendezni október hónap folyamán. A „Háárez“ jelentése szerint a mintavásár magábaöleli mindazokat a gazdasági és ipari termékeket, amelyekkel Palesztinában előállítanak. A mintavásár rendezősége már most lépéseket tett azért, hogy az összes szomszédállamok, valamint az európai országok érdeklődését is biztosítsa. A mintavásár céljaira több nagy épületet foglaltak le. Eddig már többszáz termelő, kereskedő és gyáros jelentette be részvételét. A vásár látogatói részére valószínűleg nagyobb utazási kedvezményeket adnak. A „President Artur“ és a „Teodor Herzl“ hajók a vásár idejére a látogatók rendelkezésére fognak állani az európai kikötőkben.

Egy szénbányatársaság egeresi telepéről egész Kolozsvárt hajlandó ellátni elektromos árammal
Az Erdélyi Szénbánya Részvénytársaság érdekes ajánlata a belügyminiszterhez. Megfeleltek a Diesel-motor árlejtési eredményét

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Villamosmű sokat hányott problémája még mindig nem oldódott meg. A városi tanács bizonytalan kísérletei, amelyekkel ideig-óráig akarja ezt a fontos kérdést megoldani, sokfelé ellenálásra talált. Legutóbb beszámoltunk arról, hogy a városi tanács a villamosműveket egy 1000 kv. teljesítő képességű Diesel-motort akarja kibővíteni. Az erre vonatkozó árlejtési eredményt azonban több oldalról is megfellebbezték, mert ez a kibővítés még közelről sem felel meg annak, hogy a közönség áramszükségletét kielégítse. Mint azt már a kora tavasszal előre megjósoltuk, az állandóan felszínre hozott rossz megoldási terveknek az lesz az eredménye, hogy

a tél folyamán a város közönsége és az ipar ugyanazokon a villanymizériákon fog keresztülesni, mint tavaly, amikor a rossz városi villanyszolgáltatás mérhetetlen károkat okozott az iparnak és végsőkig tette próbára a közönség idegeit.

Ezek a meddő és hozzáférést nélkülöző próbálkozások végre megmozgatták azokat a gazdasági köröket is, amelyek eddig ettől a kérdéstől távolartották magukat.

A legutóbbi napokban egy újabb megoldási terv vetődött fel. Ezt a tervet az Erdélyi Szénbánya Rt. terjesztette a belügyminiszter elé és többféle szempontból figyelmet érdemel. E terv szerint az állam, a város és a környékbeli községek bevonásával egy érdekeltég alakulna, amely az egeresi állomás mellett egy 2500 kilowattos áramfejlesztő gőzturbinát állítana fel, amelyet az ottani szénnel fűtenének.

Az áramnak Kolozsvárra való elvezetéséhez szükséges hálózatot a szénbánya saját költségén építené meg és 10 év múlva ingyen átadná az új hőerőállatnak. Ezenkívül a hőerőtelep felállításához szükséges területet Egeres állomáson ingyen

átengednék, ugyisintén adnának a személyzet elhelyezéséhez két házat.

A barnaszénnek ilyen uton való értékesítése ma már az egész világon bevezetett. A szénert ugyanis megőrlik és porszén alakjában befújtatják a gőzturbinákba, amely eljárás mellett egyrészt a szénert utolsó porszeméig kihasználják, másrészt a hőerőtelep működése is zavartalanabb. Az Erdélyi Szénbánya Részvénytársaság egyben garantálja, hogy nem él vissza helyzetével és a kitermelt szénert egy közösen megállapítandó áron adná el az új hőerőtelepnek.

A megejtett számítások mellett tanuskodnak, hogy az így nyert áram Kolozsvárt jóval kevesebbe kerülne, mint az, amelyet a Diesel-motorok beállításán utján nyernének. Másrészt

a 2500 kilowattos gázturbiná beszerzése nem kerülne többé, mint az 1000 kilowattos Diesel-motor és így a város ugyanazon tőke befektetésével évekre biztosítaná a szükséges áramot,

míg az 1000 kilowattos motor beállításával legfeljebb csak a sürgős áramszükséglet volna fedezve és a kérdés egyáltalán nem volna lezárva, mert Kolozsvár várható ipari fejlődésével, újabb kibővítésekre volna szükség.

Az Erdélyi Szénbánya Részvénytársaság ezen az alapon megfellebbezte a tanácsnak azon határozatát, amellyel a kiirt árlejtés alapján a Ganz-Löberdorff-cég motorszállítási ajánlatát elfogadta. Az ügyiratokat a felelkezés folytán felterjesztik a belügyminisztériumhoz, amely döntés előtt kikéri a legfőbb műszaki tanács véleményét. Kétségtelen, hogy a várostól huszonnégy kilométerre egy hőerőtelepet felállítani és az ottan termelt szénnel fűteni, nemzetgazdasági szempontoktól sokkal racionalisabb, mint a pakurát 600 kilométerrel ideszállítani és tárolni és ezért szinte bizonyosra vehető, hogy a műszaki tanács magáéva fogja tenni az Erdélyi Szénbánya Részvénytársaság tervét.

A sinajai és a

A sinajai s dében Duca k ságát hangsúly kelő gesztus v A külügymini egy szépségűk nem mindig á fontosságát k y pense: nem tosságára értjü egyes külügym mely igen so vezették.

Sajnos — hivatalos közv ismeri el, mil szüksége reá, tást tanusit a szemben, mely törekszik, mel uralmával vesz

Bár jószív a romániai kis tant sajtó kép gának a sajtó ben nem enge — ez alkalom ket — mint a sinajai sajtóo vitaanyagából.

Ezen szem el annak megé létesítése sem legalább is ne ujságíró, legyen cosa, nem hag nagy, egyetem zásra, mindent közéleti tisztas törekszik és se törekvések szó

Eppen ezét az ujságírók szemponjtából het el a kisebb től, sem nem célok közösség kább nem, me energiájánál fo csakis az egyet het. Már pedig kisantant ujság klikkek, alacson teikintik, hanem mai zürzavar i síteni a tudat koponyákat s a spektiváju sze gyékre tudja v tett tömegeket ahol akadályba indulat, ahol a bolása elé a jó feszülhet. Száz sajtóra, mely a parlamentje let tokká enyhülne

Az ujságíró legbensőbb és célok és tenden telez; kötelezi ujságíró-részve rális és szellem munkásait is b síták a legszak gás, a szabad v tása — eltekin pontoktól — fel: a mai erj gasabbrendű ü dasági nehézség pontok felvetés

Ezekben a többségi és kise nem lehet kü vállalása és a k forma illetékess hogy a sinajai szempontoknak tulajny jelentő ügyminiszter u valószínűleg osa

Kristály kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár Cluj
Szövőgyárak és kereskedők figyelmébe!
Festünk színtartóan bármilyen színre pamut, gyapjú és mű-selyem fonalat. Fonalfehérités. Kereskedőknek adjusztálva.
Nagybani festésnél árendény! 5 0 0
Telefon

A sinajai sajtókonferencia és a kisebbségi sajtó

A sinajai sajtókonferenciát megnyitó beszédekben Duca külügyminiszter ur a sajtó fontosságát hangsúlyozta. Ez mindenestre igen előkelő gesztus volt a külügyminiszter ur részéről. A külügyminiszterek elismerésének azonban van egy szépséghibája is, s ez az, hogy a sajtónak nem mindig áll módjában a külügyminiszterek fontosságát kihangsúlyozni. Hony soit, qui mal y pense: nem a külügyminiszteri teendők fontosságára érijük ezt a hilyentést, hanem az egyes külügyminiszterek egyéni tevékenységére, mely igen sok esetben a népek romlására vezetett.

Sajnos — a sajtó fontosságát a mai egész hivatalos közvélemény rendszerint csak akkor ismeri el, mikor egyéni szempontokból van szüksége rá, míg általában ellenséges magatartást tanúsít a sajtónak ama tevékenységével szemben, mely egyetemes érdekek megvédésére törekszik, mely a tudatlanság és rosszindulat uralmával veszi fel a harcot.

Bár jószívvel és örömmel köszöntjük, mi a romániai kisebbségi sajtó munkásai a kisanat sajtó képviselőinek kongresszusát és magának a sajtó kisanatnak megalakulását, egyben nem engedhetjük el olyan szempontoknak — ez alkalommal való — megemlést, melyeket — mint a tudósítások bizonyítják — a sinajai sajtókonferenciájának látott kihagyni vitaanyagából.

Ezen szempontok szerint nem tekinthetünk el annak megemléstől, hogy egy sajtóantant létesítése semmiesetre sem lehet politikum, vagy legalább is nem szabadna annak lennie. Mert újságíró, legyen bármilyen meggyőződésnek hűs, nem hagyhatja figyelmen kívül a sajtó nagy, egyetemes hivatását, mely kiegyensúlyozásra, mindenütt a magasabbrendű érdekek, a közéleti tisztaság védelmére és megteremtésére törekszik és semmiesetre sem lehet szeparatív törekvések szószólója.

Eppen ezért a sajtó-kisanat létrejötté, bár az újságírók szellemi és szociális érdekeinek szempontjából csak értékes lehet, nem tekinthet el a kisebbségi sajtó munkásainak érdekeitől, sem nem tegadhatja meg tőle a nemesebb célok közösségében való részvételt, annál is inkább nem, mert a kisebbségi sajtó — helyzet-energiájánál fogva is — csakis a demokrácia, csakis az egyetemes emberi célok szószólója lehet. Már pedig okunk van feltételezni, hogy a kisanat újságírói az újságírást nem politikai klíkkek, alacsonyrendű ösztönök kiszolgálójának tekintik, hanem olyan nagyhatalomnak, mely a mai zűrzavar idején első segélyben tudja részesíteni a tudatlanságban elernyedt államférfini képnyakát s a jogos kritika, a szélesebb perspektívájú szempontok kiemelésével új messzre vezető útakat és célokat és utakat vezet tőmegeket. A sajtó ma az egyedüli fórum, ahol akadálya ütközhetik az eredendő rosszindulat, ahol a divergens és sötét akaratok tombolása elé a józan okosság, a bölcs belátás ereje feszülhet. Százszor inkább áll ez a kisebbségi sajtóra, mely a kisebbségi tömegeknek egyedüli parlamentje lett, ahol a szenvedélyek szempontokká enyhülnek, a keserűségek gondolattá.

Az újságírói szolidaritás — mely talán a legbensőbb és legtermészetesebb érzés éppen a célok és tendenciák közösségénél fogva — kötelez: kötelezi a sinajai kisanat-konferencia újságíró-részvevőit arra, hogy a szociális, morális és szellemi sancok mögé a kisebbségi sajtó munkásait is bevonják, ezek részére is biztosítsák a legszabadabb kritika, a szabad mozgás, a szabad vizsgálódás jogait. A sajtó hivatása — eltekintve a részletérdekektől és szempontoktól — végül is egyetlen nagy célt ölel fel: a mai erjedő emberi társadalomnak magasabbrendű egységekre való toborzását, a gazdasági nehézségek áthidalását elősegítő szempontok felvetését.

Ezekben a célokban nem lehet különbség többségi és kisebbségi sajtó között, éppen ezért nem lehet különbség a kiosztott köteleesség vállalása és a kiosztandó előnyök és jogok egyforma illetékessége között sem. Ugy érezzük, hogy a sinajai konferencia éppen ezeknek a szempontoknak kihangsúlyozását felejtette el és túlnaggy jelentőséget tulajdonított Duca külügyminiszter ur elismerésének. Igaz, hogy ez valószínűleg csak udvariassági aktus volt. Vi-

szont ezen az udvariassági aktuson túl kétségtelen, hogy a sajtónak legfőbb feladata lehetőleg jóvátenni azokat a hibákat, melyeket az államférfiak elkövettek és állandóan elkövetnek.

Közvetették az új megyebeosztásokat

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 18. Az Új Kelet tudósítójától.) Tegnap közvetették az új megye-beosztásokról szóló rendelkezéseket, mely szerint Erdélyben a következő változások lesznek a beosztásoknál:

Brassóvarmegye mintegy 25.000 új román anyanyelvű lakost kap, amennyiben hozzácsatolják az eddigi Fogarasmegyéhez tartozó törsvári és zernesti járásokat.

„A korrupt román elemek és a kisebbségek közös frontja“

Egy nemzetipárti politikus feltűnést keltő nyilatkozata a mezőgazdasági kamarai választás paktumjáról

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 18. Az Új Kelet tudósítójától.) A nemzeti párt részéről a mezőgazdasági választásokkal kapcsolatban a párt egyik vezetőemberétől a következő nyilatkozatot kaptuk:

— A liberálisok, avaroscanusok és a kisebbségek közös listája a nemzeti párt ellen a multra emlékeztet vissza, amikor ugyanezek így összefogtak Erdély lakosságának igazi tömege ellen. A különbség csak abban van, hogy akkor Tisza István az ő korrupt közigazgatásával akarta elhallgaltatni az erdélyi román népet és nem átalotta igénybe venni a szászol és a kiváltságos osztályoknak a segítségét, míg most Bratianu Jonel, a román Tisza, alkotta meg a korrupt román elemeknek és a kisebbségeknek közös frontját a demokratikus érzelmű és haladásra vágyó erdélyi román nép tömege ellen.

— Megértem a kisebbségeket, akik a saját szempontjukból tényleg ezt az opportunistá politikát kell, hogy folytassák. Nem értem azonban, hogy egyesek közülök a liberálisokkal együtt felállított közös listát a nemzeti párt bizonytalan kisebbségi politikájával magyarázzák. A nemzeti párt egész világosan kifejtette

Háromhavi börtönre

és tízezer lej kártérítésre ítélték Lernert

Cuza egymillió lej kártérítést követelt az inzultusért

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 17. Az Új Kelet tudósítójától.) Jassii jelentés szerint a jassii járásbírósg tegnap reggel kezdte meg Lerner jassii taligás ügyének tárgyalását, aki tudvalevőleg azzal volt vádolva, hogy a nyílt utcán inzultálta Cuza professzort. A tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg, úgy, hogy a hatalmas tárgyalóterem zsufolásig megtelt a kíváncsi közönséggel.

Reggel kilenc órakor Pop járásbírósi elnök nyitotta meg a tárgyalást. A beidéztettek névsorának felolvasása után megkezdődik a vádlott Lerner kihallgatása.

A vádlott elmondja, hogy neki nem volt szándékában Cuzát, akit egyébként sohasem látott és nem is ismert, inzultálni. Ő azt hitte, hogy Cuza egyszerű járókelő, akit megállított és felkért, hogy utasítsa utba az árva házhoz. Cuza a kérdésre megtagadta a válaszadást, hanem elhelyett többször egymásután a gyanútlan Lerner arcába sujtott, majd botjával többször megütötte. Lernernek vallomása szerint még ekkor sem volt szándékában Cuzát ütlegelni, de a rázúduló ütések elől való védekezése közben kénytelen volt támadóját akaratlanul megütni.

A vádlott kihallgatása után, megkezdődnek a tanukihallgatások. Az első tanu Paduraru Gheorghe, Lerner kísérője elmondja, hogy nem ismeri a Cuza és Lerner közötti beszélgetés részleteit, csupán arra emlékszik, hogy amikor a verekedés zajára fölpillantott látta, amint Lerner megütötte Cuzát és az csupán botjával védekezett az ütések ellen. Acasandrei Dumitru rendőr szösz szerint az előbbeni tanu vallomását erősíti meg.

A két tanu kihallgatása után Nelu Jonescu ügyvéd bejelenti, hogy ő jelent meg Cuza professzor képviselőjében. Ugyanezt bejelenti Beuran ügyvéd is és mindketten kéri a bíróságot, hogy megbizójuk részére polgári uton szavazzák meg a kért kártérítést, az egymillió lejt.

Ebben az erőfeszítésben a kisebbségi sajtónak, mint egyenrangú félnek a többségi sajtó mellett a helye ugy, jogokban, mint kötelezettségekben. (s.)

Háromszék- és Csikvármegyéből 10—10 községet átcsatolnak a regáti határos megyékhez.

Alsófehervármegye székhelye az eddigi Nagyenyed helyett Gyulafehérvár lesz.

Szatmár vármegye székhelye az eddigi Nagy-Károly helyett Szatmár lesz.

A bánatot három megyére osztották fel. Az eddigi két megye mellé új megye kerül Oravitza székhellyel.

a maga kisebbségi álláspontját nemcsak Gyulafehérváron, hanem abban a tanulmányban is, amelyet a párt elnöke Maniu Gyula a kisebbségi kérdéstről irt.

— A liberális párt Erdélyben különösen egy elvet követ hűen: az erdélyi román nép erkölcsi és anyagi letörését. A liberálisok kész veszedelmet látnak az önálló gondolkodású és önzéretes erdélyi román népben. Eppen ezért a letörésére és erkölcsi letörésére töreköznek. Már a közigazgatási törvény is azt igazolja, hogy a liberális párt lábball tiporja a nemzeti szempontokat akkor, amikor arról van szó, hogy a nemzeti pártnak ártalmára lehet. Ez az elv jut érvényre a mezőgazdasági kamarai választásoknál, amennyiben a liberálisok nem rettennek vissza semmiféle kompromisszumoktól, csak hogy megbuktathassák Erdély igazi reprezentánsait.

A fenti feltűnést keltő nyilatkozattal szemben illetékes helyről megerősítik azt a régebbi értesülésünket, hogy a Magyar Párt semmiféle paktumot nem kötött a liberális párttal és a Lepadatu miniszterrel való megállapodások csupán Kolozsvár területére érvényesek.

Ezután Savou ügyvéd, Lerner védője emelkedik szólásra és kéri a bíróságot, hogy a tárgyalást napolják el és az újabb tárgyalásra Grünspan malomtulajdonos tanukénti megidézését kéri, aki szemtanuja volt az inzultusnak és vallomásával más beállításban tüntethetné fel az esetet. A bíróság a védő ezen kérését visszautasította.

A kihallgatások és hozzászólások befejezte után kezdetét veszik a vád- és védbeszéd. Cuza két védője hosszú beszédekben fejtegetik, hogy a védecük ellen intézett támadást nem szabad olyan könnyen venni, mert ez egy előre megfontolt merénylet volt és csak a véletlennek köszönhető, hogy a professzor élete nem esett az ellene intézett merénylet áldozatául. A védők elégedetlenségüket jelentik ki a vizsgálóbíró intézkedései ellen, aki a vádlottal szemben engedékeny magatartást tanúsított és kéri a bíróságot, hogy a jelen esetben hogy a további merényleteknek elejét vegyék, a leg súlyosabb büntetést alkalmazza és szavazza meg a kívánt kártérítést.

A vádbeszéd elhangzása után Serion ügyvéd védence érdekében emel szót. Beszédében kifejti, hogy képtelen az a vád, mintha előre megfontolt merényletről volna szó és rámutat arra, amit egyébként tényekkel is igazol, hogy csupán egy egyszerű incidensről lehet szó, mely magánjellegű és védence teljes felmentését kéri.

Kévessel 1/212 után a bíróság kihirdeti ítéletét, amely szerint Lernert bűnösnek mondotta ki és ezért háromhavi fogház és 500 lej pénzbüntetésre ítélte, valamint 10.000 lej kártérítés megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen úgy a vád, mint a védelem képviselője felebezést jelentettek be.

elleni
ellen
lézne elő

ban az intervenció el
res hangon. A nyilat

salatkozását a bolse-
amelyet már akkor
és de jure elismerése
res intervenciót csak
ennyiben izolálni le-
rosz néptől. Ott, ahol
a nép érdekei szoro-
a kormány érdekeivel,
nthogy támogatjuk az
esetekben „összeszori-
sen fogjuk védeni a
ben nem is őket véd-

— fejezte be nyilat-
z Oroszország elleni
t és anarchiát idézne
eredményt tudna elérni

eznek

imi és iparkamara
„Háárez“ jelentése
t, amelyeket Pa-
aziránt, hogy az
ésa. A mintavásár
redő és gyáros je-
kedvezményeket
átogatók rendelkez-

egész
árammal
a belügy-
edményét

k a személyzet el-

n való értékesítése
vezetett. A szenet
kjában befújtják
mellett egyrészt a
álják, másrészt a
anabb. Az Erdélyi
ben garantálja, hogy
a kitermelt szenet
m adná el az új

llett tanuskodnak,
svárt jóval keve-
t a Diesel motorok
észt

na beszerzése
az 1000 kilo-
város ugyan-
évekre bizto-
áramot,

lításával legfeljebb
lna fedezve és a
szárva, mert Ko-
újabb kibővíté-

vénytársaság ezen
nak azon határozat-
an a Ganz-Löber-
elfogadta. Az ügy-
rjesztik a belügy-
tt kikéri a leg-
Kétségtelen, hogy
e egy hőerőtelepet
mel fűteni, nem-
kal racionalisabb,
l ideszállítani és
vehető, hogy a
enni az Erdélyi

Cluj
Telefon
5 0 0

Óriási tűz pusztít Galac utcáin

A tűzoltóság primitív eszközökkel szállt szembe az elemekkel

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pleasa-morenii petróleum-források kigyuladása után most újra nagyarányú tüzről hoz jelentést a táviró. A tűz ezúttal Galacban ütött ki. A jelentés szerint a tűz a Braso-utcaiban ütött ki, ahol hat nagy ház teljesen leégett. A tűz egy raktárban keletkezett és óriási méreteket harapódzott el. A tűzoltóság azonnal teljes felkészültséggel szállott ki, azonban a tűzoltók annyira kezdetleges szerszámokkal rendelkeztek, hogy minden erőfeszítés hiábavaló volt: nem tudták elejét venni a tűz továbbterjedésének. Vicoleanu tűzoltóparancs-

nok súlyosan megsebesült az oltási munkálataknál. A tűz leirhatatlan pánikot keltett. A tűz gyors terjedése következtében a közeli házak lakóit kilakoltatták. Jelen távirat feladásakor a tűz még teljes vehemenciával tombol. A megindított vizsgálat során két tisztviselőt és egy cselédleányt letartóztattak.

Nicolae Andronic ismert ottani kereskedő ma 200 font sterlinggel megszökött. Azt hiszik, hogy Athénbe ment és szökése összefüggésben van a keletkezett tüzzel. Lapzártakor érkezett jelentés szerint a tüzet sikerült némileg lokalizálni.

Kítört az osztrák-magyar vámháború

(Bécs, augusztus 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák kormány legközelebb két rendeletet fog életbe léptetni. Az egyik rendelet augusztus elsejéről van keltező, arról a napról, amikor az osztrák-magyar kereskedelmi tárgyalások megszakadtak. Ez a rendelet száj- és körömfájás címén megtiltja a magyarországi marhahozatalt. A másik rendelet ugyanazon megokolással Jugoszlávia három kerületéből tiltja meg a marhahozatalt. Mivel nyilvánvaló, hogy a száj- és körömfájás nem dühöng Magyarország egész területén, az első rendeletnek politikai okai vannak. A rendelet valószínűleg ki fogja élesíteni az Ausztria és Magyarország közötti feszült gazdasági viszonyt. Nem lehetetlen, hogy Magyarország megtorló intézkedéseket fog foganatosítani. Ugy hírlik, hogy a magyar kormány revízió alá veszi az 1921. évi meg egyezést, amely az Ausztriával való helyi érdekű határforgalomra vonatkozik. A revízió célja a határforgalom egyszerűsítése. A bécsi piacon erős mozgalom tapasztalható a husárok letörésére. Ma a nagy felhajtás ellenére az irányzat lanyha volt. Valószínű, hogy legközelebb nagymérvű árcsökkenésre kerül a sor, különösen azért, mert Lengyelország, amely az árvek következtében beállott takarmányhiány folytán nem táplálhatja marháját, kénytelen exportálni őket. Az osztrák állattenyésztők is olcsóbban árusíthatják marháikat, mivel a rendkívüli jó krumplitermés következtében az állatok táplálása olcsóbb lett.

Olaszország főiskolái vendégszerető szívélyességgel nyitják meg kapuikat a zsidó ifjuság előtt

Az olaszországi zsidó diákszövetség felhívása

(Cluj Kolozsvár, augusztus 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Olaszországban tanuló idegen zsidó diákok bizottsága a következő közlemény közreadására hívta fel az Uj Keletet:

Mint az utóbbi években, úgy a közeli akadémiai szemeszterben is Itália minden főiskolája vendégszerető szívélyességgel nyitja meg kapuit számotokra. Vendégek lesztek a szó legnemesebb és legszebb értelmében és a királyi olasz kormány a tanpénzek alól való mentesítéssel, anyagilag is segíteni fog tanulmányaitok előbbrevitelében. Szabadon és akadálytalanul fogjátok tanulmányaitokat folytathatni.

Az elmúlt évben ezernél több zsidó külföldi diák látogatta Olaszország főiskoláit. Olyan szám ez, amilyen az olasz egyetemeken történetében páratlanul áll és valószínű, hogy a jövő tanévben ez a szám gyarapodni fog. Ezért kell már most gondoskodni arról, hogy egyes főiskolák ne terheltesseken túl mások rovására. Az elmúlt tanév tapasztalatai megmutatták, hogy mennyi kellemetlenséget és akadályt tudunk volna elhárítani, ha az Itáliában

tanuló zsidó ifjuság elosztása a különböző egyetemeken megfelelő arányban történt volna.

Figyelmeztetnünk kell az Itáliában tanuló zsidó ifjuságot, hogy a tanpénzek alól való mentességen kívül más anyagi segélyre ne reméljenek, arra sem, hogy Itáliában munkakalkákat fognak nyerni. Ezért az olyan tanulók, akik nem rendelkeznek egy minimálisan havi tizenöt dolláros hazuról való nyugodt tanulásra. Bizottságunk minden lehetőt elkövet, hogy ebből a minimális összegből gondtalan életet biztosítson diákjainknak.

Aki bővebb felvilágosítást kíván, forduljon a következő címre: Federazione degli studenti ebrei in Italia, Firenze, Via Dei Servi 17.

Ezúttal említjük meg, hogy az országos zsidó diákbizottság a különböző főiskolákon tanuló zsidó ifjak megbízott képviselőinek bevonásával e hó 26-án délután három órakor Clujon értekezletet tart. Az ifjuság képviselői jelentsék be idejekorán részvételüket dr. Eisler Mátyás főrabbi urnál.

A német kormány a külföldi háztulajdonosokon akarja behajtani a jövátételt

A felértékelési törvény romboló hatása a német közgazdaságra

(Berlin, augusztus 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük már, hogy a német birodalmi kormány ugynevezett felértékelési törvényt léptetett életbe, melynek éle elsősorban a külföldiek ellen irányul, de mérhetetlen kárára van a német közgazdasági életre is. Különösen sújtja ez a törvény a háztulajdonosokat, mert például Berlinben ma egyetlen ház sincsen, melynek bekebelezett tartozásait a háztulajdonos vissza ne fizette volna az infláció, helyesebben a nagy márkaromlás idején.

Az új jelzálogtörvény értelmében ezeket a régi tartozásokat most 25 százalékkal visszamenőleg értékeli fel, amiből máris számos pör keletkezett.

Hogy a törvény tendenciája mennyire a külföldiek ellen irányul, bizonyítja az is, hogy ha egy német állampolgár eskü alatt vallja, hogy a német hatóságokhoz intézett beadványában kijelenti, hogy az inflációban külföldi tőle házat vett és az adóhivatalnál csak a vételár felét mondotta be, akkor az ilyen „schwarzkauf“-nek házat büntetésképpen szó nélkül el-

kobozzák és visszaadják a volt német tulajdonosnak. Hiába minden tiltakozás, mert a német hatóságok a külföldiek ellen — bármily nemzetiségű legyen is az — a legteljesebb szigorral járnak el. Ha egy külföldinek Berlin egy kevésbé előkelő negyedében háza van és annak külseje hiányos, akkor az építészeti rendőrség egyszerűen rendbehozza és a költséget a teleknyvvben magas összeggel bekebelezte.

Ismert dolog, hogy a legtöbb német háztulajdonos az utódállamokból került ki, akik most áldozatul esnek a jelzálogtörvénynek. A Daves-tervezet szerint Németország reparációs fizetéseit 1926 ban köteles megkezdeni és most ezt a terhet elsősorban a külföldiekre igyekszik áthárítani a kormány és a házakat értéküknek husz százalékaival terheli meg. A törvény érthető konsternációt kelt mindenütt s mint hírlik, a külföldi háztulajdonosok a Népszövetséghez készülnek panasszal fordulni. A bajt súlyosítja még az is, hogy a berlini ingatlanpiacon az árak folyton csökkennek, mert a megriadt külföldiek szabadulni akarnak házaiktól, viszont nincsen, aki megvegye.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidó sajtó napilapja
Szerkesztő: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szerda
5685 Ab 29
1925. aug. 19.

Fáradt vagyok, de nyugtot nem találok
Nincs cél és mégis törtetek vadul
Varázkötéllal huznak más határok,
Fáradt vagyok, de nyugtot nem találok
Álomban járok és álmatlanul.

Hivnak sosem volt csókok s messzeségek
Kelet meséi, drága szent romok
És lyányszemek, kik fátyolosan égnek
Hivnak sosem volt csókok s messzeségek
Aranyszívek és gyémántos homok.

Sorsom nekem, hogy nem tudok megállani
Úz ami van, mert szürke és sivár
Álomban látott szépet megtalálni
Sorsom nekem, hogy nem tudok megállni
Valaki vár és nem tudom, ki vár.

Óh asszonyok és tájak, messzi-távol
Ti vártok rám, szépségek és romok,
De kár, hogy hívtok és de kár a mámor
Óh asszonyok és tájak messzi-távol:
— Közélről minden zsiros és kopott.

g. j.

— Dr. Puticiu Traian neveztek ki a kolozsvári rendőrigazgatói állásra. A belügyminisztérium a dr. Munteanu Livius volt rendőrigazgató távozása folytán megüresedett rendőrigazgatói állásra dr. Puticiu Traian szigurancafőnököt nevezte ki, aki ma délelőtt foglalta el új hivatalát. Dr. Puticiu Traian régi rendőrségi szakember. Hosszu ideig külföldi tanulmányuton volt és úgy a rendőri, mint jogi kérdésekben egyformán jártas. Az új igazgató az érdeklődő újságírók előtt munkaprogramjáról a következőket mondotta: A rendőrségi munkakör nem ismeretlen előttem. Szatmáron hosszabb ideig voltam rendőrprefektus, majd a belügyminisztériumban foglalkoztam speciális rendőri ügyekkel. Epen ezért örömmel foglalom el a kolozsvári rendőrigazgatói pozíciót.

— Öngyilkos lett egy kolozsvári orvos, mert nem nosztrifikált a diplomáját. Tragikus öngyilkossági esethez hívták ki tegnap este a mentőket. Kolozsvár orvosi társadalmának egyik fiatal tagja, dr. Deésy Pál ópiummal megmérgezte magát. Deésy dr. Magyarországon szerezte orvosi diplomáját és Romániában akart orvosi gyakorlatot folytatni, de a közoktatásügyi minisztérium nem nosztrifikálta a magyarországi diplomát és a fiatal orvos szabad orvosi gyakorlatát nem engedélyezte. Deésy dr. látva, hogy minden igyekezete hiábavalónak bizonyul, hogy diplomáját elismertesse, annyira elkeseredett, hogy tegnap délután öngyilkossági szándékból nagyobb adag ópiumot vett be. A kihívott mentők konstatálták a mérgezést és azonnali gyomormosást alkalmaztak, majd a teljesen eszméletlen állapotban lévő orvost a belgyógyászati klinikára szállították, ahol ma hajnalban, anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, meghalt. A fiatal orvos tragikus öngyilkossága városzerte nagy részvétet fejtett ki.

— Musztafa Kemal elvált feleségétől. Londonból jelentik: London közvéleményét napok óta a török köztársaság elnökének, Musztafa Kemal pasának szenzációs válópöre tartja izgalomban. A válópörrel a következő részleteket jelentik: Az elnök közölte a török kormánnyal, hogy saját államfői hatalmával fogva elválasztotta önmagát feleségétől, Latife Hanumtól. Különösen érdekesnek találják ezt a választ Londonban, mert Latife Hanum ma

mindössze huszonnégy hónapra megőrözött háború idején katonáskodott és háború befejezése után adta a fejét, ruette és előkelő kis része volt a apja gazdag ken hozományt hozó

— Maxim marokkói háborúból érkezett sűrű kapitány Maxim megsebesült a róléban. Peskow, tartózkodik, 1911 egyik zászlóalja. Most lábán sebesülésére napján kinevezésére.

— Tomescu karestből jelentik még az a hír, nek megadta a megyében tegnap paraszttól, akik marháikat adták dekes, hogy a bogy Tomescu

— Marton Budapestről jelentik magyar színész vasárnap délben és azóta eszméletlenül van. Erzs néhánny Balla Kálmán értesítése szerint. Az orvosok remél megmenteni.

— Decemb Román Sajtós zását. Tekintet része azon egyéman Sajtósindivel bizott volt a behajtott összenem adott sorsjelen volt a huzáhalas tani. A rendelettel helykintetbe véve a egészükben 500 Centralánál lett jegyek, amelyek szintén részt fo

— A világ tartotta évi nagy Nagypáholya rendhercegek elnöklésen ünnepi jelle alkalommal tesztmas szabadkőművésztását ezelőtt nyolcintézményének határozta el az Egyesület Szabad ponti intézményé felállítására a háborúévi gyűlés a kőtekintettel megfolyt le és az egévett részt a gyűlé az óriási Olympvendégek elhelyezkilométert tett ki. állítottak fel. A akik kilenc külrínt, hogy melyik csoportnak huszszolgálat pontos parancsnokai részahonnan figyelemadjutánsaik utjánok külön telekonyhákkal, minc rancsnok is, akik ronyból ellenőrizte

— Ötször jelentik - Sztankovkőn felakasztotta hónappal ezelőtt eladta és zülleni elfogyott, kimentgát, de a járókel

mindössze huszonnégy esztendő. A fiatal exelnöknek multja meglehetősen mozgalmassá, mert a török-görög háború idején a harcban férfinek öltözve katonáskodott és több harcban részt is vett. A háború befejezése után azonban az elegáns életre adta a fejét, ruháit Párisban és Londonban készítette és előkelő európai életet élt. Annak idején nem kis része volt annak, hogy a fiatalasszony, akinek apja gazdag kereskedő volt, 125.000 angol font hozományt hozott ura házához.

— **Maxim Gorkij fia megsebesült a marokkói háborúban.** Párisból jelentik: Rabatból érkezett sürgönyjelentés szerint Zinovi Peskow kapitány Maxim Gorkij, a világhírű orosz író fia, megsebesült a rifkabilok elleni harcban Taza közelében. Peskow, aki fiatalokora óta Franciaországban tartózkodik, 1915-ben is harcolt a külföldi légiók egyik zászlóalja élén és akkor elvesztette jobbkarját. Most lábán sebesült meg súlyosan. A kapitányt sebesülése napján terjesztették fel órnaggyá való kinevezésére.

— **Tomescu tovább garázdálkodik.** Bukarestből jelentik: Tomescu bandita, akiről legutóbb még az a hír volt elterjedve, hogy áldozó csendőreinek megadta magát, Cetatin közszépen, Muscel megyében tegnap délelőtt megjelent és az utcán két paraszttól, akik éppen vásárról érkeztek haza, — ahol marhákat adták el, — 10.000 lejt kifosztott. Érdekes, hogy a csendőrök abban a hitben voltak, hogy Tomescu még Berbel község közelében rajtözik.

— **Marton Erzsí megmérgezte magát.** Budapestről jelentik: Marton Erzsí, a kiváló magyar színésznő, a Magyar Színház tagja vasárnap délelőtt veronállal megmérgezte magát és azóta eszméletlenül fekszik lakásán. Marton Erzsí néhány hónappal ezelőtt vált el az urától, Balla Kálmán színigazgatótól. Beavatott körök értesülése szerint a tragédiának családi oka van. Az orvosok remélik, hogy Marton Erzsí sikeresen megmenteni az életnek.

— **December 16-ikára halasztották a Román Sajtósindikátus sorsjegyeinek huzását.** Tekintettel azon körülményre, hogy nagy része azon egyéneknek, akiket az Erdélyi Román Sajtósindikátus sorsjegyeinek elhelyezésével bízott volt meg, nem küldték be még sem a behajtott összegeket, sem pedig a még el nem adott sorsjegyeket, a szindikátus kénytelen volt a huzás napját 1925 december 16-ára halasztani. A belügyminiszter 72545. számú rendelettel helybenhagyta ezen halasztást, tekintettel arra, hogy a nyereségek teljes egészükben 500.000 lejt értékben a clujai Banca Centralánál lettek letétbe helyezve. Azon sorsjegyek, amelyek időközben lesznek előrusítva, szintén részt fognak venni a huzásban.

— **A világ legnagyobb bankettje.** Most tartotta évi nagygyűlését az angol Szabadkőműves Nagypáholya rendnagymesterének, Arthur Connaughti hercegnek elnöklésével. Az ezévi gyűlésnek különösen ünnepi jellegűt ad az a körülmény, hogy ez alkalommal teszik le az alapkövét annak a hatalmas szabadkőműves templomnak, amelynek felállítását ezelőtt nyolc évvel az angol szabadkőművesség intézményének kétszázéves jubileuma alkalmából határozták el az angol szabadkőművesek. Az „Anglia Egyesület Szabadkőműves Nagypáholya” összes központi intézményének befogadására tervezett épület felállítása a háború miatt mindeddig késétt. Az ezévi gyűlés a különösen ünnepélyes alkalomra való tekintettel megfelelő ünnepélyes külsőségek között folyt le és az egész Angliából 8—10.000 „testvér” vett részt a gyűlésen, amelynek befejező bankettjét az óriási Olympia csarnokban tartották meg. A vendégek elhelyezésére felállított asztalok hossza tíz kilométert tett ki. A főzéshez kilenc külön konyhát állítottak fel. A kiszolgálást kétezer pinér látta el, akik kilenc különféle szintű főkötőt viseltek, aszerint, hogy melyik konyhához tartoztak. Mindegyik csoportnak husz-husz felügyelője volt, akik a kiszolgálást pontosságát ellenőrizték. A kiszolgálás parancsnokai részére kilenc tornyot állítottak fel, ahonnan figyelemmel kísérhették az egész termet és adjutánsaik útján azonnal intézkedhettek. A parancsnokok külön telefonvonalakkal voltak összekötve a konyhakkal, mindenkiféle állt még egy „főparancsnok” is, aki a terem közepén elhelyezett tornyóból ellenőrizte az üzemet és telefonösszeköttetést.

— **Ötzőr indult a halálba.** Belgrádból jelentik: Sztankovics Csedomir napszámcsütörtökön felakasztotta magát. Sztankovicsnak néhány hónappal ezelőtt jólmenő borbélyüzlete volt, de eladta és zülleni kezdett. Amikor már minden pénze elfogyott, kiment Topesiderbe és felakasztotta magát, de a járőrök idejében megmentették az

életnek. Ezután még kétszer követett el öngyilkossági kísérletet, de mindkét ízben hasonló módon megmentették. Csütörtökön éjjel egy külvárosi vendéglőben megrészegedett és újból megkísérelte felakasztani magát. Amikor már lógott, a zsinagoga elszakadt s ő leesett a fáról. Sztankovics azonban nem skart megégyezni az étellel, hanem újból felkötötte magát, s mire tettét észrevették már halott volt.

— **Mascagni Kolozsvárra jön.** Budapestről jelentik: Mascagni, a világhírű olasz zeneszerző, a „Parasztbecsület” komponistája, aki jelenleg Budapesten ad koncertet, elhatározta, hogy Erdély nagyobb városába, így Nagyváradra, Kolozsvárra, Aradra és Temesvárra is ellátogat. Mascagnit romániai útján Pállo Imre budapesti operaénekes kíséri.

— **Eszterházy Lujza hétfőn bevonul a fogházba.** Pozsonyból jelentik: Jól értesült helyről közlik, hogy Eszterházy Lujza a legfelsőbb bírói ítélet kihirdetésének bevétele nélkül a büntetéséből még hátralévő hathónapi fogházbüntetetésének leülését már jövő hétfőn megkezdi. Illetékes helyen érdeklődtünk, hogy különösebb intézkedések nem történtek-e. A válasz tagadó volt. Eszterházy Lujza ezidáig semmiféle különös rendelkezést nem kaptak és így semmi akadály a büntetés megkezdésének. Közös zárkába fog kerülni a fogház női osztályán, tanulmányait folytathatja, Eszterházy Lujza ugyanis művészettörténelemmel és történetfilozófiával foglalkozik, amit ez idő alatt tekintettel arra, hogy a fogházzabályok nem tiltják, folytatni fog.

— **Gábor Andort kiutasították Franciaországból.** A Kassán megjelenő „Munkás” jelentése szerint Gábor Andort két társával együtt 24 órai fogság után kiutasították Franciaországból, mert a bányamunkások között kommunista-agitációt folytattak.

— **Drótnélküli telefon — dróttal.** Berlinből jelentik: Németországban kísérleteket folytattak arra vonatkozólag, hogy a rádióhullámokat, melyek tudvalevően a levegőben terjednek, drót segítségével juttassák a közönséghez. Természetesen nem építenek külön dróthálózatot erre a célra, hanem a meglévő világitási vezetékeket használják fel. A kísérletek fényesen sikerültek. Ennek a módszernek az az előnye van a „drótnélküli” rádióval szemben, hogy a felfelvőkészüléknek nincs antennára szüksége, csak be kell kapcsolni a világitási vezetékekbe, mint például egy villanyvasalót. Az üzemeltetés is kisebb, mert az adóállomás csekély energiával dolgozhat. Azonkívül a „dróton terjedő rádió” a légköri zavaroknak kevésbé van kitéve, mint a „drótnélküli”. A zene és beszéd áttétele a világitási vezetéken tökéletesen tiszta, a program pedig épp olyan változatos, mint a „drótnélküli rádió”, amennyiben itt is tetszésszerűt állomás vehető fel.

— **Rabbi-bucsuztató Bánffyhunyon.** Bánffyhunyonról jelentik: Pollák Antal képvisített rabbit, aki három év óta a bánffyhunyadi „Poale Cedek” lekipásztora volt, megválasztották a szatmármegyei Királydaróc zsidó hitközsége rabbijává. A Poale Cedek ez alkalomból bucsu bankettet rendezett. A távozó rabbi megindító beszéde után Szenes volt állomásfőnök bucsuztatót mondott. Utána Mózes Áron egyleti elnök a Poale Cedek nevében vett bucsut a rabbitól.

— **Beszüntetik a lengyelországi kiutasításokat.** Pozenből jelentik: Itt ma az a hír terjedt el, hogy Lengyelország beszűnteti a német optánok kiutasítását. A napokban ugyanis nagyobb küldöttség kereste fel a varsói kormányt, hogy a kiutasítottak érdekében intervénáljon. A kormány, ugylátszik, most ennek az intervenciónak akar eleget tenni.

— **A cseh-szlovákiai aradásnak újabb négy halottja van.** Prágából jelentik: A felhős szakadás és az árvíz okozta pusztulásokról újabb részleteket közölnek a lapok. Schüttenhof közelében, Zihovitz faluban, egy parasztagda felesége csecsemőgyermekével együtt belefűlt a Wottawa megáradt vizébe. Bremporitschban az árvíz harminc parasztházat elpusztított. Itt két asszony halt meg.

— **Új rendszerű gyorstűzelő fegyverek Marokkóban.** Párisból jelentik: A „Chicago Tribune” párisi tudósítója arról értesít, hogy a francia csapatokat Marokkóban új rendszerű gyorstűzelő fegyverekkel látták el, amelyekkel ötvenszer egymásután lehet töltes nélkül löni. Ezek a legmodernebb gyorstűzelő fegyverek, amelyeket eddig ismertek.

— **Gyilkos, aki azt akarta elhitetni, hogy őt gyilkolták meg.** Newyorkból jelentik: A Pacific cellulose gyár laboratóriumában borzalmasan megosonkított holttestet találtak. A holttest agnoszkolása során kitudt, hogy két foga hiányzik elől a szájában: a nyomozó hatóságok ezen az alapon arra a megállapításra jutottak, hogy az áldozat a gyár vezérigazgatójával, Charles Schwartz-cal azonos, minthogy Schwartznak szintén hiányzott két foga. A rendőrség három nappal később értesítést kapott arról, hogy a meggyilkolt Charles Schwartz-ot Philadelphában látták egy moziban. A nyomozás megállapította, hogy Schwartz csakugyan él és minthogy eltűnése Newyorkból ilyen körülmények között rendkívül gyanusnak tűnt fel, elfogatóparancsot adtak ki ellene. A vezérigazgató letartóztatására azonban mégsem került sor, mert Schwartz, amikor a detektívek kopogtattak szobájára ajtaján, agyonlötötte magát. Kabátja zsebében megtalálták vallomását, amelyben részletesen leírta, hogy a laboratóriumi gyilkosságot ő követte el. Az írásbeli vallomás szerint a gyilkosság napján J. Taylor laboratóriumi szolga megtámadta Schwartzot, akit — a vallomás szerint — meg akart gyilkolni és ki akart rabolni. Az öngyilkos vezérigazgató azt állítja vallomásaiban, hogy Taylort verekedés közben önvédelemből verte agyon. A gyilkosság elkövetése után megretentette következményeitől és elhatározta, hogy a holttestet felismerhetetlenné teszi és azt a látszatot iparkodik kelteni, hogy ő volt az áldozat. Ezt a célt szolgálta a holttest arcának szétroncsolása és az ujjak levágása, hogy így az ujjlenyomatokból ne lehessen megállapítani az áldozat személyazonosságát. Amikor ezzel elkészült, harapófogóval kihuzta áldozatának fogát, hogy a holttestet így hasonlóná tegye saját magához. A nyomozó hatóságok szerint Schwartz azért ölte meg a laboratóriumi szolgát, hogy a holttest megfelelő preparálásával azt a látszatot keltse, hogy ő halt meg és így felesége hozzájuthasson ahhoz a kétszáz ezer dollárhoz, amelyre Schwartz félfével ezelőtt biztosította életét. Minthogy gyanu merült fel arra vonatkozólag is, hogy Schwartz felesége előre tudott a gyilkosságról, az asszonyt őrizetbe vették.

— **Körrepülés a középamerikai köztársaságokban.** Carthagénából jelentik: Német vezetés alatt álló nagy tengeri repülőgépek csütörtökön a columbiai Carthagénából körrepülésre indultak a középamerikai köztársaságok területén keresztül. Kedvező eredmény esetén a legközelebbi időben gyorsrepülőszolgálatot rendeznek be Florida déli csucsától Cubán keresztül a középamerikai köztársaságokba egész Panamáig és Columbiáig.

— **Rendesné — Mózes Sarolta bucsuja Kolozsvártól.** Az erdélyi cionista nőmozgalom egyik fáradhatatlan tagja, *Rendesné, Mózes Sarolta* urnő a közeli napokban elhagyja Kolozsvárt. Rendesen, aki innen a cionista kongresszusra, majd az Egyesült Államokba és onnan Palesztinába utazik, a következő sorokban bucsuzik el Kolozsvár közönségétől: „Külföldre való elutazásom alkalmából ezúton mondom Isten hozzádot mindazon rokonaimnak és ismerőseimnek, akikről nem bucsuzhattam személyesen. Arra kérem hittevéreimet, dolgozzanak szegény, hontalan népünk érdekében annyit szeretettel és áldozatkészséggel, mint amennyit ezen történelmi idő mindnyájunktól követel. Sok jót kívánva Lősnannah babah b'Jurosalamjot mond: özv. Rendesen — Mózes Sarolta.

— **Tovább üldözik Oroszországban a cionistákat.** Berlinből jelentik: Az oroszországi zsidók üldöztetésére misem jellemzőbb, mint a Berlinben székelő orosz cionistáknak legújabb kimutatása. Eszerint 3617 személyt, akik azzal voltak vádolva, hogy az antanttal szövetkeztek, a „cseka” letartóztatott és különböző büntetéseket szabott ki rájuk. Legutóbb a Ceire Cion pártjának több tagja ellen folytattak le törvényszéki tárgyalásokat Minszkben. Az ítélet ellenük Szibériába, Uralba és Kirgizbe való deportálás volt. Az elítélteknek módjukban lett volna felelődni az igazságtalan ítéletek ellen, azonban egyetlen egy sem élt ezzel a jogával.

* **Mielőtt Palesztinába utazik, el ne felejtse elolvasni Ben Ami „Uj Palesztina” című könyvét.**

* **Értesítés** A t. közönség szíves tudomására hozzuk, hogy a belvárosban Str. Baritiu (Malom-u.) 2. szám alatt fiókküzetlet nyitottunk, ahol elválunk szőrme, fonál, gyapott végáru és ruha-festést, valamint vegytisztítást, gallér- és fehérneműmosást a legszolidabb árak mellett. Tisztelettel Unió gőzmosó kelmefestő és vegytisztító gyár, Cluj, Reg. Ferdinand 133.

KÖZGAZDASÁG.

A Kereskedők Tanácsa külön listát állít a kereskedelmi és iparkamarai választásokon

Szakadást akartak előidézni a Sfatul választmányában

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Sfatul Negustoresc kolozsvári csoportjának választmánya tegnap este ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya a közeledő kereskedelmi és iparkamarai választások kérdése volt. Ebben a kérdésben a választmány legutóbbi ülésén ugyanis nem volt egységes, miután a vezetőség azon előterjesztését, hogy a kamarai választásokon a Sfatul egységes listával lépjen fel, néhány tag nem tette magáévá. Ezt az elvi különbséget aztán egyesek arra akarták felhasználni, hogy a választmány kebelében egyenetlenséget idézzenek elő azáltal, hogy politikát visznek bele a választások kérdésébe. A törekvés azonban teljesen izolált maradt és

a választmány mérsékeltabb tagjai, ugyancsak a Sfatul vezetősége kijelentették, hogy nem engednek politikát csinálni a választások kérdéséből.

A Kereskedők Tanácsának ebben csak egy törekvése lehet és pedig az, hogy a kamara igazgatótanácsába és élére olyan emberek kerüljenek, akik leginkább alkalmasak arra, hogy a szakmai csoportok és így a kollektív kereskedelem érdekeit megvédjék. Egyben nyilatkozattételre kérték fel azokat, akik különvéleményt jelentettek be, de a felmerült ellentéteket nem tudták áthidalni.

A jelölésekre vonatkozólag a választmány többsége végül is úgy döntött, hogy a Sfatul

A bukaresti kereskedők szindikátusa az egységes záróráért. Bukarestből jelentik: Mint jelentettük, a bukaresti kereskedők szindikátusa közgyűlésen tiltakozott az új záróra ellen és memorandumában arra kérte a minisztert, hogy egységes zárórarendelelet léptessen életbe, mely az összes kereskedői kategóriákra egyformán alkalmazható legyen. Ezen kérés indoklásául azt hozta fel a szindikátus, hogy az divergálórendeletek tönkreteszik az amugy is gyöngén álló ipart és kereskedelmet. A rendelet tarthatatlanságát az a körülmény is biztosítja, hogy a rendelet életbeléptetése óta már több cég ment tönkre.

Csehszlovák só, jugoszláv dohányért. Belgrádból jelentik: Miután Jugoszláviában a dohánytermés oly bőséges volt, hogy nagy fölösleg maradt kivitelre, másrészt pedig Csehszlovákiában sóban van túlprodukción, a két állam között meg egyeztetés jött létre, hogy a két monopóliárut egymás között megfelelő áron kicserélik.

Jugoszláviai gabonaárak. Zomborból jelentik: A zombori gabonapiácson a következő árak alakultak ki: Buza 275 dinár, árpa 195 dinár, sórárpa 220 dinár, zab 170 dinár, tengeri 185 dinár, ab csatorna 192-50 dinár, tiszai 195 dinár, dunai 197 dinár. Liszt 0-ás 450 dinár.

Bécsi marhavásár (Saborszky és Fiai cég jelentése). A mai bécsi marhavásáron felhajtás volt 3615 darab. Ebből volt romániai áru 353 darab. Az árak 10-15 garassal olcsóbbodtak.

Saborsky József és Fiai cég
 Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
 Wien — Előállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Husküdemények címe Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

Fényesen sikerült a sziléziai szénnek petróleummá való átalakítása. Berlinből jelentik: A Bergius professzor által felfedezett szén-cseppfolyósító eljárás, a sziléziai kőszénbányákban máris praktikus alkalmazásra talált. Tudvalevő, hogy a sziléziai bányák szene a szénpiácson nem nagy keresetnek örvend. Bergius találmánya most lehetővé tette, hogy a sziléziai szénrel kísérleteket

külön listával vegyen részt a választásokon. Ezért

a többség határozatával egyet nem értő tagok közül Pascu Valér és Pop Petru bejelentették, hogy a választmányból kilépnek.

A bejelentést a tegnap esti választmány tudomásul vette. Egyben elhatározták, hogy a különlista érdekében nagy propagandát fejtenek ki és evégből egy speciális bizottságot is alakítanak, amely naponként ülést tart és kizárólag a választások kérdésével foglalkozik.

A jelölésekre vonatkozólag kérdést intéztünk a Sfatul vezetőségéhez, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy már most tárgyalásokat kezdenek a kamara kereskedelmi szakosztályához tartozó és a Sfatulon kivüleső kategóriákkal, hogy a jelöléseket ezekkel egyetértően hozzák meg. Személyekre vonatkozólag még ezideig nem történtek megállapodások és így mindenféle találgatás korai volna.

Ezzel egyidejűleg több oldalon folynak tárgyalások a jelölések irányában. Már eddig is bizonyosnak látszik, hogy a választások sokkal hevesebbek lesznek, mint azt előre hinni lehetett, mert legalább négy vagy öt érdekközösség állít külön listákat és ha a kamara mostani vezetősége nem kíséri meg, hogy kellő körültekintéssel az ellentéteket áthidalja és a sokféle törekvést kellő korlátok közé terelje, igen nagy meglepetéseket hozhatnak a választások.

folytassanak cseppfolyós petróleum előállítására. A kísérletek várakozáson felül jól sikerültek, mert mint jelentik, sziléziai szénből, sőt a szénporból is harmincöt százalékos petróleumot sikerült előállítani. A váratlan siker arra ösztönözte a sziléziai bányatulajdonosokat, hogy közös erővel műpetróleumgyártó telepeket állítsanak föl. A találmány értékét nagyban fokozza az a körülmény is, hogy petróleum előállítása után megmaradandó szóranyagának még meglehetősen nagy értéke van.

SPORT

A KAC nemzetközi tenniszversenyének záróakkorójai

A férfi páros döntő és a Kolozsvár bajnokságáért kiírt férfi egyes versenyek lebonyolításával a KAC nagyszerű nemzetközi tenniszversenye a tegnap délelőtt folyamán befejezést nyert. A verseny befejezésével olyan nagyszabású és nagyjelentőségű sportesemény utolsó fejezete zárul le, amelyhez hasonlóan már évek óta nem volt része Kolozsvár sportszerető közönségének és amely az egyes számokban benevezett indulók nagyszáma, a versenyek magas nivója és érdekfeszítő volta folytán talán az egész országban páratlanul áll. Erdély sportcentrumainak legkiválóbb versenyzői itt adtak találkozót Románia és Magyarország fővárosainak néhány nemzetközi viszonylatban is klasszist képviselő reprezentatív és így az egyes versenyzők hatalmas technikai és taktikai képzettsége folytán az elődöntők és döntőküzdelmek mindegyike a verseny egy-egy külön szenzációját jelentette, amelyek lefolyását az e nemes és szép sport érdeklődőinek száza kísérték éber figyelemmel.

A legnagyobb érdeklődés a Hölgyek díjáért Göntz (MAC Budapest) és San Galli Bucuresti közt lefolyt döntőmérkőzés felé irányult. A verseny titkos favoritja San Galli volt, de a szimpatikus bukaresti versenyző fitt voltát és idegeit túlságosan próbára tették az ugyancsak tegnap eldöntésre került vegyes páros mérkőzések úgy, hogy elkeseredett küzdelem után kénytelen volt a budapesti versenyző nagyobb szívóssága és állóképessége előtt meghajolni.

A férfipárost a Marosi-Palásthy BBTE-pár csak nehezen tudta a maga javára eldönteni a Lupp-Brandenburg Hellas-párral szemben, 5:7, 6:4, 4:6, 6:4, 6:4 gémárányal. A férfi egyesben Kolozsvár bajnokságáért Lupp Marossyt, Göntz pedig Brandenburgot megadásra kényszerítette 4:6, 6:1, 7:5, 6:2, illetve 6:2, 6:3 arányban, a köztük eldöntésre került döntőt azonban az idő előrehaladottrága miatt nem tudták befejezni és így azt Nagyváradon fogják a NAC-nak a héten lebonyolításra kerülő nemzetközi verseny keretében befejezni. A nívós és kedélyes hangulatban lefolytatott küzdelem 9:7, 6:0, 6:6 arányban áll a Göntz javára.

A Haggibbor indulói még nem rendelkeznek ily erős konkurenciájú versenyek nehéz küzdelmeihez szükséges rutinnal és szívóssággal és a kellő nyugalommal. Ezért szenvedett Gottliebnek vereséget a nála nem jobb Doncinéttől és a hidegvér és önrulalom hiánya volt főképp a Haggibbor más versenyzői vereségének oka. Az az örvendetes tény azonban, hogy az ifjú és talentumos Deveseri Anci személyében a női egyes ifjúságiban Haggibbor-versenyző ragadra magához az elsőséget, bizonyítéka egyuttal annak, hogy az egyesület tenniszszakosztálya rendelkezik olyan játékosanyaggal, amelyből helyes irányítás és tréning után ily nemzetközi versenyekre is érett versenyzők fognak majd kikerülni. (r)

Palesztina válogatott csapata Bécsben. Az újjáépülő ország válogatott futbalcsapata a cionista világhongresszus alkalmából vasárnap Bécsben a Makkabi világszövetség által rendezett nemzetközi sportünnepély keretében mutatkozik be Európának. Ellenfele egy Ausztria amatőr zsidó csapataiból összeállított válogatott csapat lesz.

TŐZSDE

Augusztus 18-án

A lej: Zürichben 265 00, Párisban 11-15, Budapestben 365, Bécsben — —.

Kolozsvár. A délelőtt tartózkodó volt a hangulat, délutánra azonban erős szilárdulás állott be a piacon. A vételkedv nagy volt.

Bécs 37-20—27-30, Prága 5 77—5-83, Budapest 362—365, Páris 9-08—9-15, Zürich 37-80—38-10, Newyork 194 00—195-50, London 945—950, Milánó 7-05—7-10.

Zürich. Zárlat: Berlin 122-75, Amsterdam 207-60, Newyork 515-50, London 2505-00, Páris 2395-00, Milánó 1850-00, Prága 1525-00, Budapest 72 55, Belgrád 922-50, Bukarest 265-00—265-00, Varso 92 50, Bécs 72-55.

Bukarest. Devizák: Páris 9-10, Berlin 46-75, London 950, Newyork 194-50, Milánó 7-00, Zürich 37-75, Bécs 27-50, Prága 5-77, Budapest — —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740, német márka 48 00, leva 1-36, török lira 112, font sterling 940, francia frank 9-50, svájci frank 38-00, olasz lira 7-35, drachma 3-15, dinár 3-45, dollár 196 00, lengyel forint 35-00, osztrák shilling 28-00, magyar korona 27-50, cseh korona 5-85, belga frank — —, holland forint — —.

Mit nyer Ön azzal,

hogy kísérletezik? Gondolja, hogy a „valódi Franck a kávédarálóval” oly közkedvelt lenne, ha minőségét tartalomban és zamatban; kiadósságát és épen ezért olcsóságát évtizedek óta el nem ismerték volna?

Győződjön meg hogy ajánlott árukat arany, ezüst és brilliánsáruban legolcsóbban nálam szerepelhet.

F. Markovits, Cluj Arany
 Wesselényi M.-u. No 20.

ezüst és brilliánsáruban a legkényesebb igényeket is kielégítő nagy választék.

E rovatban közzéteszem
 Ivria Biztosító
 Értékesítjük
 négy legelőkeltebb
 zetével: Dacia
 Nationala Altk
 gokkal szoros
 egyidejűleg ez
 tük el viszont
 intézetünk ön
 érinti és műk
 minden ágazat
 vánjuk k fejte
 Oradea Mare

Ugye mo
 Hogy fog
 2

Ké
 va
 versen
 Csak
 Fra
 Oradea-M
 Sürgönyei

Kedv
 fér
 ker
 Né
 I. A legki
 G
 Prima
 de Hain

NYILTTÉR

E rovatban közölték a szerkesztőség semmi-
nemű felelősséget nem vállal

Ivria Biztosító Részvénytársaság, Oradea-Mare

Értesítjük t. ügyfeleinket, hogy Románia
négy legelőkelőbb és legnagyobb biztosító inté-
zetével: Dacia-Romania, Generala, Agricola és
Nationala Általános Biztosító Részvénytársasá-
gokkal szoros érdekközösséget létesítettünk és
egyidejűleg ezen biztosító vállalatoknál helyez-
tük el viszontbiztosításainkat. Ezen transzactio
intézetünk önállóságát s mmi tekintetben nem
érinti és működésünket a jövőben a biztosítás
minden ágazatában fokozottabb mértékben ki-
vájuk fejteni.

Oradea Mare, 1925. augusztus 14-én.

Ivria Biztosító R.-T.
Igazgatósága

*Ugye most már elhiszed
nyájás olvasó,
Hogy fogad a Farmodontól
miért ragyogó!*

Kék-hajtó

ezüsthegygyel

vas-hajtó

sima és recés

versenyen kívüli árban!

Csak nagykereskedőknek szállít

Fratii Sternhell

tü- és fémáru-gyár

Oradea-Mare, B. Reg. Ferdinand 20.

Sürgönyeim: F.A.M.E.T. — Telefon 804.

Kedvező vételnapiak. Julius 10—aug. 10.

nagy tétel

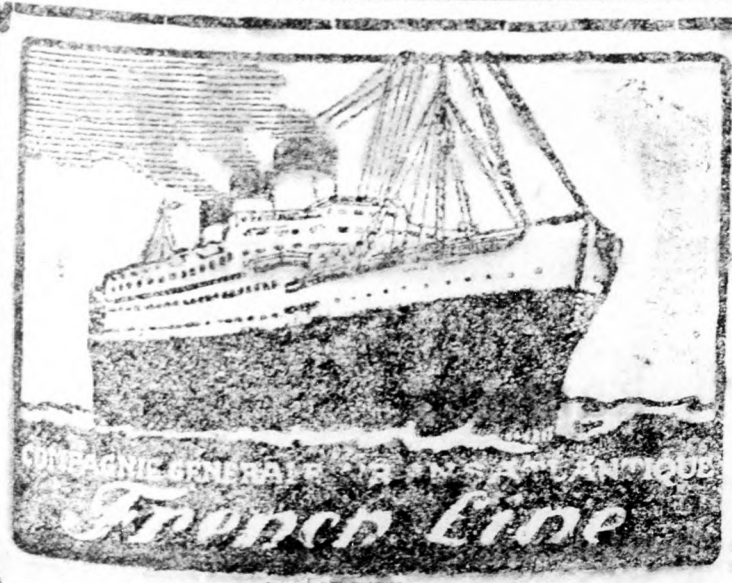
férfi, flu és gyermekruha

kerül eladásra, rendkívül előnyös áron. **Kizárólag az raktár.**
Nézzé meg készleteinket! Kifizetődik. — Elsőrendű és középminőség!

1. A legkiválóbb szabás.
2. A legjobb kidolgozás.
3. A legújabb fazonok.
4. A legmegfelelőbb hozzávalók.

G a z d a g v á l a s z t ó k !

**Prima Fabrica Culo-Slovaca Pentru Confectiuni
de Haine Barbatfesi, Strada Berzei 94-96. Bucuresti.**

Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia
kikötőkből:

New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
és más kikötőkbe.

Információkkal és jegyekkel szolgál:
„SARNIA” S. A. Bucuresti,
Pasajial Comédia
Távíratcim: Transatbuc.
Bucur 259

Megérkeztek K. Szabó Rózsika
C.uj, Cal. Regele
Ferdinand 14. sz. (v. Wesselé yi M.u.)

nőikalap-

modellházába az idény legszebb, eredeti
bécsi és párisi nőikalap újdonságai. Nagy
választék a legszebb filckalapokban.
Minden színben már

300 leiórt.

Zsidó irodalom

Giszkalay: Uj profeciák	85
” A titok	15
” Támár.....	70
” Goldschmidt: Egy zsidósors	140
” Jönni fog még ..	120
Csirikov: A zsidók (Dráma)	25
Raab: Mayer Litvák unokája	52
Müller: A cionizmus ABC-je	20
Dr. Richtmann: Orthodoxia és cio- nizmus	30
Dr. Simon: Hova vezet a zsidók utja	35
BEN AMI: Uj Palesztina	100
Schnitzler: Elza kisasszony (Egy zsidóleány története)	132
P. Benoit: A táncosnő (Egy zsidó leány regénye)	132
Lacratelle: Silbermann (Egy zsidó- fiu története).....	80
Zangwill: Az üvegsziszoló	55
Schalom Asch: Fiatalok	55
Ujvári: A cédrusfa Aaliaja	30

Kaphatók az

Uj Kelet könyvoszfályában,
utánvételt vagy a pénz előzetes bekül-
dése mellett

Előrehaladott idény miatt
az összes raktáron levő

**nyári divatújdonságokat
olcsó árakban elárusítom!**

SZABÓ JENŐ

női
divatkülönlegességek
n a g y á r u h á z a

Cal. Regele Ferdinand 5

Telefon 4-79.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei

Pótbérlet-hirdetés. A színház igazgatóságához rendkívül sokan fordultak azzal az (h)jjal, hogy a jövő évadra pótbérletet hirdessen, mert a nyár elején, a mikor a rendes bérletkötések folytát, igen sokan voltak távol Kolozsvártól. Az igazgatóság eleget akar tenni ezeknek az óhajásoknak s így pótbérletet hirdet. Lehet bérelni 70 estére terjedő premiere-repriz és operabérletre, vagy 70 A) bérletre és B) bérletre. A bérletes előadások szeptember első napjaiban kezdődnek s 10 hónapig tartanak. A bérleti összeg 10 egyenlő havi részletben fizetendő. A bérletkötés alkalmával az első szeptember havi részlet esedékes. Bérelni lehet e hó 19-ikéig, szerdától kezdődőleg egy hétig. E hó 26-án végleg lezárulnak a bérletkötések, későbbi jelentkezéseket a színház el nem fogadhat. N pont a délelőtt 10 órától 1 óráig és este 6 órától 9 óráig lehet bérelni a titkári irodában.

Magyar Színház heti műsora

Szerda: Machula Tibi hangversenye (Méréskelten emelt helyarákkal. Kezdeté pont fél 9 órákor. A hangverseny megkezdése után a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Sorozat 306)
Csütörtök: Az ótói vendég (Párisi bohózat-újdonlás, e 8-ór. Sorozat 307)
Péntek: Az ótói vendég (2. rész, Sorozat 308)
Szombat d. u. fél 4 óra: A kis lo d (Gyermekelőadás, olcsó helyarákkal. Sorozat 309)

Heti műsor a Szinkör-mozgóban

Csak délutáni előadások, 3 és 5 órai kezdettel.
Aug. 18, 19-én: **A veszedelmes életkor.** Szalondráma, 6 felvonásban. A főszerepeket Lewis Stone, Roberts Edt, Cleo Madison játsszák Csodás rendezés. — Utána közkívánatra **Schnucki**, a csodamajom.

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Kedd, szerda, aug. 18, 19-én. Felülmúlhatatlan megindító film! **Mámor.** Megindító modern társadalmi dráma 6 felv. Főszerepben Lucy Doraie.
Csütörtök, aug. 20-án. Az amerikai technika legnagyobb vívmánya. **Salambo.** Monumentális ékori film 10 felv. Gustav Flantert világhírű regénye után. Főszerepben Jeanne de Balzac.
Urania-mozgó. Kedd, szerda, aug. 18, 19. Magyar film. **Jón a rozson át.** Dráma. Egy szerencsétlen szerelem meseje. Főszerepben a magyar művészek: Lóth Illa, Latabár Árpád.
Csütörtök, aug. 20-án: **Harakiri.** A család becsületéért. Szennációs dráma, a japán nép életéből, 7 felv. Főszerepben a világhírű japán művész: Sessue Hayakawa. Exotikus. Kápráztató film.

APRÓHIRDETESEK

Magyarországi közlésnél egy sor 5-ös, vastagabb betűvel 5 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állásajánlatoknak 30% kedvezmény. **Apróhirdetéseket díjazás nélkül közlünk.**

Elveszett a Calea Victoriei 125 sz. háztól a központi fűtőrendséig vezető uton egy fizetési könyvecske, melynek külső lapján a következő felírás volt: Nagys. Fekete Ernő urnál levő 15.000 lej tartozásom törlesztési könyve. — Becsületes megtaláló kértük, hogy a rá nézve értéktelen könyvet az Uj Kelet kiadóhivatalába adja le.

Kitanult fiatal hajmunkásnőt felveszek. Kriza u. 16. Hamannál.

Urinó csakis anyahelyettesi, házvezetőnői állást keres. — Hegedűs Erna, Nagyvárai, Nagypiac-tér 8.

Nyomdák! Könyvkötészetek!

Fűződrót minden számban és mennyiségben szállít gyári áron a Tip. **Fraternitas** Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Ajánlattal szívesen szolgálunk. Nagyobb tételűél vi lékre is utazunk.

Kaució-képes rövidárus utazót azonnalra keresünk. Ajánlatokat Blum Testvérekhez Nagyváradra kérjük. 9675

Eladó kezecek, olak, Sir. Paris 86.

Hitoktató, nős, gyermektelen, állást keres. **התורה והמצוה** ugy szinten világi tanárgyakat is tanít, esetleg a jegyzői teendőket is elvégezni. I. M. Oradea-Mare Kolozsvári-u. 53. 9676

Egy vagy két szobakonyvas lakást keresek. Cim a kiadóban.

Kétférfi motormalom ciliárszítával, jó állapotban, olcsón eladó. Tarjányi Ákos, jud. Solnoc-doboca, Taga. 9675

Elegáns szoba két uriember részére, kóser ellátással kiadó. Cim a kiadóban.

Orth. kóser teljes ellátást kaphatnak fiuk, Oradea-Mare, Polláknál, Szarvassor 28. 9662

Uj haboskőris háló és szalamberendezés: eladó Berthelot-(Ötvös)-u. 26.

Zongora

uj, használt, javítás, hangolás, szállítás

Triska I.

zongorakaraktár Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 19.

Zongoraszekerek kaphatók

Elsőrendű kirakatrendező rőfős segédet felvesz a „Párisi Áruház” Turda. 9678

Költőkéjratu butorozott szobát keres

fiatalember szeptember 1-re, fűzőszoba használatra, egy- vagy két-személyest megkeresések „Szerkesztő” jellegre a kiadóhivatalba kértnek.

Nyomdák!

Prima bécsi **hengeranyag** és póttanyag, kilója 160 lej.

Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Üzletberendezés és ebédelő otosón eladó. Pálfi-nál, Hosszu-u. 40.

Eladó 8 HP. Langer és Wolf gyártmányu benzinmotor. 53 HP. Francis turbina. Felvilágosítással szolgál S. KAPPEL hird. ügynökség, Sibiu, Sporergasse 7.

Olcsó könyvek

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

Wells: A gyémántesináló	20
B. Tristan: Allamtitok	20
Dickens: Vázlatok	20
Karácsonyi ének	20
A kosztosház	20
Tóth Béla: Török historiák	20
Lengyel elbeszélők	20
Carlyle: A gyémánt nyaklánc	20
Türgényev: A diadalmas szerelem	20
Zangwil: A matrácsir	20
Korrienko: A makár álma	20
Philippe: Perdrix Apó	20
Stapovle: Csendes moesarak	20
Kuprin: Ribnykov kapitány	20
Musset: Az éjszakák	32
France: Elbeszélések	20
Arcubasev: A demon	20
Maupassant: Péter és János	20
Pain: Lélekesere	20
Bárony: Szól a puska	24
Karinthy: Legenda	24
Erdélyi szász népmesék	20

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb nővéngyszirt, mert ez **iliszia, egészséges és kiadós!**

Főtisztelő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselei: HARTIG & HIENZ Cluj
Str. Juliu Maniu 8. Telefon 1-18.

Comunitatea izr. orth. aut. din Cluj

No 536—1925

Versenyvárgyalási hirdetés

Hitközségünk a S. r. Dubalarilor 2. 3. és 4. sz. telken létesítendő Rituális Fürdő föld-, kő-, mives-, elhelyező, vas, vasbeton, ács, tetőfedő, bádigos és kőfaragó munkálatainak vállalatba adására nyilvános írásbe i versenyvárgyalást hirdet.

Az előírt szabályszerűen tett és aláírt ajánlatot pecséttel lezárt boríték alatt 1925. évi szeptember 2-iki délelőtt 11 óráig hitközségünk irodájában, S. r. Dubalarilor 1. sz. a. kell benyújtani vagy oly időben postára adni, hogy az a jelzett határidőig rendeltetési helyére érkezzen.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számított 5% n k megfelelő összegű bánatpénz teendő le a vállalati feltételekben körülírt módon. Az előbb megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon a napon d. e. fél 12 órakor hitközségünk tanácsstermében, Str. Dubalarilor 1. sz. alatt nyilvánosan bontatnak fel, me y eljárás az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségen maradnak. Ajánlati úrlapot, vállalati feltételeket, részletes és általános versenyvárgyalási feltételeket, költségvetést a pályázati szándékozók hitközségünk irodájában, S. r. Dubalarilor 1. sz. a. megszereshetik.

A tervek ugyancsak itt tekinthetők meg. Cluj, 1925. augusztus 16-án.

Az építő bizottság

Kérjen mindenütt

Pierre

borotva-pengét.

A legjobb fémkeverék, a legelőkeltebb gyártmány. Garantiált minőség. 1800

A Tordai Sörgyár Részvénytársaság kiváló minőségű uj márkája, a

Király-sör

mindenütt kapható

Szerkesztőség kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. B. Pop. (Brassay-utca)
Telefon: Szerkesztőség kiadóhivatal
No. 11. Sz. —

1925 augusztus

A zsidó

Megválasztották nemzeti

Bécs, aug. Weizmann elnök. nagykövetet és az elnökség megválasztása után elfoglalja Most az u volt a kolozsvári nak. Ezután dr. C seiről. Majd dr. C után kezdetét vesz delegátus iratkozórakban is folytatód Bécs, aug. miniszterelnöknel, azt a lehetetlen ké lemondása érdeké

(Bécs, augusztus munkatársának tav iratunkban röviden este hét órakor az szerint megnyitja a szus. A hétfő esti attól tartottak, hogy talában nem fog meg fogják zavarni az azt is híresztelték, átteszi székhelyét e ülések zavartalan le Erre azonban nem ség kedden már va szemita tüntetések

Már a kora reg örökkel megrakott tak fel és le a R épületét körülvevő berlini mintára, felszerelve, amelye ban segélycsapatokból. Az erős r ként nemcsak a cő szükségessé. Ugya meg a fajvédő és a trákok néhai Feren ötödik születésnapj össze a Belvárosban előtt, amelynek sirl elhalt tadjai nyugt amelyet Fiffel bibó rendkívül izgatótt plom csendjét hirt meg, amely azt ki — Le a Ramek bad szociális mon A padsorokban ifjuság erre a jelre — Ramek mon tegnap este vér fo Az istentisztele a legnagyobb erőfe det teremteni és a megóvni. Amikor t ért és a fajvédő t cakra, a tüntetés t tenringnél a tünte lamoskocsit, ablak majd behatoltak a ták az utasokat.